

2021

2027

zicht over zee

**kunst als
drager
verbinder
maatschappelijke aanjager
vernieuwer**

stichting filmalot

abri / kathedraal ~ mainus boezem

onze provincie

Zeeland is niet zomaar een provincie. Het is onze provincie, een provincie met karakter. Dat geldt ook voor de Zeeuwse cultuur. Cultuur betekent ontmoeting, verbinding en verrassing. Overall en voor iedereen. Wij zijn trots op wat er op cultureel gebied is gerealiseerd. *Cultuur draagt bij aan de leefbaarheid en economie van Zeeland en motiveert om hier te wonen, werken of te recreëren.* Wat er is willen we versterken en daar waar mogelijk vernieuwen. Zeker in deze periode van onrust en transitie is het nu het moment om met elkaar onze horizon te bepalen voor de komende jaren met herkenbare ijkpunten. En wij opereren niet alleen, maar willen onze rol nemen als volwaardige sector in het bredere veld van maatschappelijke en ruimtelijke opgaven waar wij als provincie voor staan. Met ambitie kijken we naar de toekomst.

culturele sector

Eén provincie, dertien gemeenten, 35 kunst- en cultuurinstellingen. Een sterke kunstsector met grote betrokkenheid en draagvlak vanuit de samenleving mede door de vele vrijwilligers die zich aan ons verbinden. Samen met overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen willen we meer werk maken van cultuur. Het is tijd voor een verdere bundeling van krachten onderling, een proces reeds in werking gezet, om bijbehorende verbindingen binnen en buiten de sector tot wasdom te laten komen. *De provincie staat voor grote maatschappelijke en ruimtelijke opgaven en we willen hierbij onze rol pakken als nieuwe culturele leiders.* De Corona-tijd stelt ons nu voor grote uitdagingen. Vanuit alle sectoren wordt gezocht naar oplossingen om de komende tijd te overbruggen. Het is nog alle zeilen bijzetten om door deze tijd heen te komen maar met dit schrijven kijken we juist verder en over Corona heen naar een duurzame kunst en cultuursector in Zeeland.

waar staan we nu?

20031635

Afgelopen tien jaar ziet de ontwikkeling van een steeds duidelijker visie op cultuur in de regio op nationaal en provinciaal niveau. De bezuinigingen vanuit het rijk in 2012 zagen de noodzaak van een nieuwe blik. De cultuurverkenning 2014 en 2017 van Raad voor Cultuur adviseerde over de sleutelrol die stedelijke cultuurregio's en regionale stadsgebieden kunnen innemen bij de toekenning van landelijke gelden. De verdere invulling hiervan is nog volop in beweging maar de kracht van de regio als cultureel ecosysteem en platform om samen te werken komt duidelijk naar voren.

We hebben in Zeeland stappen gezet met *Samen in Zee 1* en *2* waar de provincie, de stedelijke gemeenten (Z4) en het veld samenwerkten om de huidige culturele sector en ambitie vanuit de regio te definiëren. Het in 2018 opgerichte Zeeuws Cultureel Overleg (ZCO) verenigt voor het eerst 35 kunst- en cultuurinstellingen en werkt als katalysator voor nieuwe vormen van samenwerking. Een interdisciplinaire benadering van vijf partijen werd in korte tijd geïnitieerd in de aanvraag *Nieuw Zeeuws Peil*. Deze samenwerking is een mooi voorbeeld hoe verbindingen binnen de kunstsector tot versterking en verrijking kunnen leiden met een polyritmisch programma. Een duidelijk kunstzinnig offensief vanuit Zeeland en een opmaat tot meer initiatieven zoals deze.

~

Daar waar afkomst, achtergrond en politieke kleur er niet toe doen. Daar waar je kunt proeven, ontdekken en verrast kunt worden. Daar waar talenten ontpoppen, ontmoetingen ontstaan en liefde op kan bloeien. Daar waar creativiteit gegarandeerd een podium krijgt. Daar waar je kunt dansen, zingen en luisteren. Popcultuur is voor de makers, de denkers, de doeners en de dromers. Willemien Clement ~ Poppodium De Spot

In onze visie zijn we ons bewust van de kansen en de uitdagingen die Zeeland ons biedt. We zijn de kleinste provincie in bewonersaantallen, de afstanden zijn groot en water fungeert als begrenzer binnen en buiten de provincie. Vaak wordt de informatievoorziening over en de zichtbaarheid van het brede culturele aanbod binnen de provincie van groot naar klein nog onvoldoende benut. Ondanks toegenomen aandacht vanuit het Rijk blijft Zeeland in sommige opzichten nog een blinde vlek, te weinig zichtbaar nationaal over het hele veld. De bevolkingsdichtheid maakt dat we ons bewust zijn van de noodzaak deelnemers aan te trekken van binnen en buiten de provincie en de verbinding te zoeken zowel richting Holland als Vlaanderen.

Deze kleinschaligheid geeft tegelijkertijd kansen. Water is een begrenzer maar ook een bevrijder. Zeeland heeft een rijke historie, prachtige thema's om mee te werken en vele inhoudelijke programma's. Er is een duidelijk cultureel veld met korte lijnen, ruimte voor initiatief en inclusiviteit waar de mogelijkheid zich aandient complementair te handelen, groeien en programmeren. Zeeland is ook een plek waar we de ruimte hebben, in ons landschap en karakter, voor experiment en talentontwikkeling. De bundeling van krachten binnen het ZCO in verbinding met de amateurkunst zorgt voor toenemende zichtbaarheid.

Met elkaar zien wij drie pijlers voor het ontwikkelen van onze culturele visie. Deze pijlers dienen als fundament, versterken elkaar en zijn niet gebonden aan termijnen maar dienen als basis waarop wij verder met elkaar aan onze toekomst bouwen. In alles wat we doen houden we oog voor de kracht en eigenheid van onze provincie. Cultuurbeleid baseert zich op de rijkdom van initiatieven, van onze geschiedenis en van onze verhalen. In cultuurbeleid zijn we doordrenkt van wie we zijn en met welke kracht we dit kunnen uitdragen. We zijn trots op ons avontuurlijk karakter.

1 continuïteit & vernieuwing

Cultuurbeleid sluit aan bij wat al in Zeeland is bereikt en in gang gezet. Het voortbestaan en versterken van het rijke aanbod binnen de provincie vormt de basis voor vernieuwing. We bouwen verder aan interdisciplinaire, cross-culturele samenwerkingen en ontwikkelen programma's zowel binnen als buiten onze provincie. Deze allianties met elkaar en met andere maatschappelijke domeinen bieden versteviging en zichtbaarheid van wat er is, en een springplank voor vernieuwde inzichten en mogelijkheden.

2 verbinding

Om continuïteit en vernieuwing te waarborgen zal een stevige culturele basisinfrastructuur nodig zijn waar het mogelijk is elkaar te vinden met regelmaat, de dialoog aan te gaan en het ontwikkelen van de daarbij behorende slagkracht. Dit gaat om elkaar kunnen vinden binnen de sector maar ook juist de slimme verbindingen te zoeken buiten het culturele domein met toerisme, economie, zorg, welzijn en onderwijs. Hier ligt de mogelijkheid tot duurzame allianties, gedragen door provincie en gemeenten.

3 verhalen

Het rijke aanbod, de nieuwe initiatieven en gezamenlijke visie heeft een publiek nodig van Zeeuwen, bezoekers en professionals. Het is nodig structureel samen op te trekken om vanuit de diversiteit het verhaal te vertellen en de rijkdom van onze cultuur te ontsluiten. We willen huidige kanalen beter benutten voor communicatie binnen en buiten de culturele sector. Grenzen vervagen, de provincie wordt meer pluriform en divers en nodigt juist nu uit te zoeken naar nieuwe manieren om informatie te ontsluiten. Verhalen creëren zichtbaarheid en mogelijkheden voor huidige en nieuwe deelnemers aan cultuur.

~
 Voor de creatieve ontwikkeling van leerlingen in het Zeeuwse onderwijs, de komende jaren, is het cruciaal dat iedereen in de omgeving van de leerling goed is toegerust om hen daarin te kunnen begeleiden: leerkrachten, zelfstandige kunstenaars en culturele instellingen. Leo Adriaanse ~ Cultuurkwadraat

de culturbus ~ cultuurkwadraat

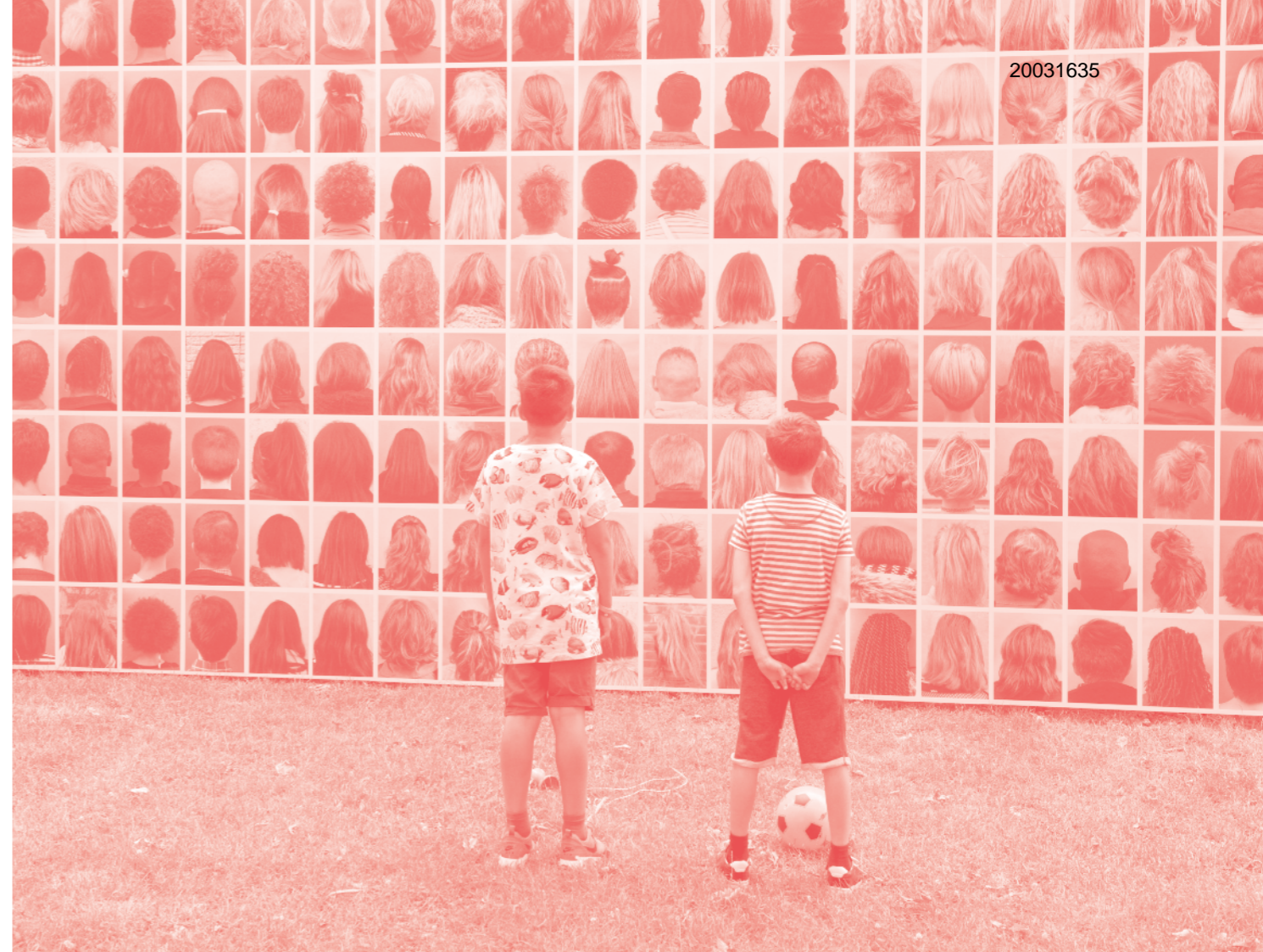
zeeuws maritiem museum

zeeuwse muziekschool

ahead ~ anouk kruithof @ facade 2017 ~ cbk zeeland

20031635

zilt ~ jan de carpentier

film by the sea

bevrjdingsfestival vliisingen

zeeland nazomerfestival

Met genoemde pijlers als fundament hebben we ambitieus en zelfbewust doelen geformuleerd voor het cultuurbeleid tot 2027. Dit zal verder ingevuld worden vanuit individuele instellingen en gezamenlijk in dialoog met provincie, gemeenten, bedrijfsleven, maatschappelijke partners en elkaar.

~
De schoonheid van kunst brengt verwondering en geeft culturele identiteit vorm, het maakt wie we zijn.

Robert Vroegindewijj ~ Zeeuwse Muziekschool

1 infrastructuur versterken

Culturele basisinfrastructuur definiëren en vormgeven.
Netwerkgerichte aanpak stimuleren door samenwerken cultuurorganisaties Zeeuws breed met Zeeuws Cultureel Overleg als fundament.
Oprichten Cultural Board als adviseur culturele klimaat Zeeland in provinciaal, nationaal en internationaal perspectief en als aanjager culturele waardecreatie in het kader van economische en sociale vraagstukken.

2 aandacht voor jongeren

Ruimte creëren voor jonge makers:
~ ruimte voor experiment en vernieuwing van kunstvormen;
~ faciliteren ontwikkellabs, broedplaatsen, residenties;
~ versterken samenwerking met kunstvakopleidingen van buiten Zeeland.
Onderwijs, opleiding, talentontwikkeling vanuit Zeeuwse basis:
~ uitbreiden talent ontwikkelprogramma's en experimenteerplekken;
~ uitbreiden cultuureducatie in primair en voortgezet onderwijs;
~ link uitbouwen naar Vlaanderen met samenwerking culturele instellingen en onderwijs.
Aantrekken nieuw (jong) publiek door middel van aanbod en vernieuwde programmering.

3 onderzoek en ontwikkeling

Ontwikkelen en professionaliseren aandeel kunst en cultuur bij onderwijsinstellingen door samenwerkingsverbanden binnen en buiten Zeeland (hoger onderwijs).
Ontwikkelen/identificeren tijdelijke en permanente culturele hotspots voor diverse disciplines.
Samenwerking uitbouwen en opzoeken met toonaangevende culturele instellingen buiten de provincie met ruimte voor nieuw repertoire en programmering.
Onderzoeken professionalisering management van instellingen en eerlijke beloning volgens de fair practice code.

4 verbinding domeinen

(bedrijfsleven, onderwijs, cultuur, zorg)
Verbinding zoeken met de nieuw opgerichte Sociaal Creatieve Raad.
Uitbouwen en promoten van meerjarige samenwerkingen van cultuursector met bedrijfsleven.
Definiëren en vormgeven toekomstgerichte modellen (cultuur/toerisme, cultuur/bedrijfsleven, cultuur/zorg).
Binnen erfgoed creëren van maatschappelijke relevantie collaboraties (toerisme, leegstand).
Maatschappelijke opgaven adresseren middels programmering en deelname (leefbaarheid, vestigingsklimaat, economie).
Toegankelijkheid Zeeland versterken, verkeersstromen ontwikkelen.

5 zichtbaarheid

Aanstellen kwartiermaker door de provincie (onderdeel Cultural Board).
In kaart brengen en centrale registratie van culturele initiatieven, cultuurparticipatie (bewoners, bezoekers, bestedingen e.d.) en resultaten.
Provinciale cultuurpromotie (kunst, cultuur, erfgoed in samenhang) consolideren en uitbreiden door in te zetten op nieuwe (social) mediacampagnes, vormgeven digitaliseringsstrategie en uitbreiden digitale platforms.
Provinciale culturele sector bij promotie in nationaal en internationaal perspectief plaatsen als aanjager identiteit Zeeland.
Door uitbreiding zichtbaarheid van provincie Zeeland het aandeel Zeeuwse instellingen binnen de landelijke culturele basisinfrastructuur vergroten (BIS, Rijksfondsen zoals FPK, Mondriaanfonds en Filmfonds).

De provincie is verantwoordelijk voor een goed functionerende culturele basisinfrastructuur en draagt het cultuurbeleid. De provincie heeft hierbij een eenduidige partner nodig vanuit de culturele sector. In samenwerking met provincie en met zicht op het bereiken van gestelde doelen zien wij een centrale rol voor de op te richten Cultural Board.

cultural board

De Zeeuwse culturele organisaties hebben elkaar succesvol gevonden in het Zeeuws Cultureel Overleg (ZCO). De Cultural Board vloeit voort uit het ZCO als vertegenwoordigend orgaan waar nieuw cultureel leiderschap Zeeuws breed kan worden vormgegeven. Zo zijn we in staat relaties te versterken en inhoudelijke kwaliteit duurzaam te verbeteren. Bij installatie van de Cultural Board zal het huidige Platform Cultuur worden opgeheven. De Cultural board zal fungeren als kennispartner op het gebied van cultuur bij het bepalen van provinciaal beleid en werkt overstijgend en interdisciplinair. Het overleg met de provincie bestaat uit informeren en adviseren vanuit de kunstsector, gevraagd en ongevraagd, het afstemmen van beleid en het genereren van extra financiële middelen. Daarbij kan zij tevens worden ingezet door de provincie als aanjager van innovatie in samenwerking met maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven.

onze aanbevelingen

Begeleidt als provincie deze duurzame verandering richting een goed functionerende culturele basisinfrastructuur. Waar wij als culturele partner meedoen met de toekomst van Zeeland, samen met de provincie:

als bruggenbouwer

Instellen, erkennen en benutten Cultural Board voor breder maatschappelijk beleid en beleidsverankering. Actieve steun van cultuurbeleid richting gemeenten en rijksoverheid. Ondersteunen samenwerking maatschappelijke partners en bedrijfsleven.

als verteller

Monitoren en faciliteren van gestelde doelen. Ondersteunen promotie van cultuurbeleid.

ter financiering

Extra middelen beschikbaar maken via het Zeeuws stimuleringsfonds om een duurzame culturele basisinfrastructuur mogelijk te maken alsmede het invullen van door ons gestelde doelen 2021-2027.

Inzet voor het genereren van extra middelen: vanuit Rijk, subsidies, internationale en particuliere fondsen en andere maatschappelijke opgaven.

Optrekken met Cultural Board als partner voor ontsluiten gelden binnen huidige en nieuwe cultuurinitiatieven.

blik op toekomst

Dit document is een initiatief vanuit de culturele sector, het gehele culturele veld, de handen ineengeslagen als aanjagers van vernieuwing. We zoeken hierin de verbinding binnen en buiten onze sector. Samen creëren we meerwaarde en duurzaam succes voor de provincie in breder maatschappelijk kader. En bouwen we verder aan alle mooie instellingen en initiatieven die er al zijn. Wij pakken zo onze rol en hebben een vliegwielfunctie voor Zeeland. Een provincie weerbaar en wendbaar voor de toekomst.

Kortom: wij dromen groot voor Zeeland.

Voor de bewoners

Voor de bezoekers

Voor de professionals

Voor de kunstenaars

~

Zeeuws Cultureel Overleg
Augustus 2020

~

CBK Zeeland
Cinema Middelburg
Cultuurkwadraat
Cultuurwerf
De Oostkerk
Eindeloos Eiland Festival
Erfgoed Zeeland
Festival van Zeeuwsch-Vlaanderen
Film by the Sea
Grote Kerk Veere
Het Zeeuws Orkest
HZ Cult

Kunsteducatie Walcheren
Ledeltheater
Muziekpodium Zeeland
Podium Reimerswaal
Poppodium De Spot
Poppodium 't Beest
Porgy & Bess
Theater De Wegwijzer
Theaterproductiehuis Zeelandia
Theaters aan Zee
Vestrock
Vleeshal

WatersnoodMuseum
ZBJ Planbureau en Bibliotheek van Zeeland
Zeeland Nazomerfestival
Zeelandtheaters
Zeeuws Archief
Zeeuws maritiem muZEEum
Zeeuws Museum
Zeeuwse Concertzaal
Zeeuwse Muziekschool

20031635

poppodium de spot

watersnoodmuseum

~

Waar kunst & cultuur bloeit wil je wonen, verblijven, werken en leven. Een rijk cultureel leven geeft lucht, inspireert en viert het leven, draagt daarmee bij aan gezondheid, ontwikkeling en leefbaarheid. Er is een karakteristiek landschap en er zijn de mensen die met kennis, bezieling, ambitie en passie dat alles in een veelzijdig cultureel palet verder kunnen en willen uitbouwen. Zeeland en haar inwoners en gasten verdienen de ruimte en mogelijkheden om dat samen te doen. Het fundament is stevig en de plannen zijn er.

René de Dreu ~ Eindeloos Eiland Festival